

Eesti Spaaliidu seisukohad arvamuse avaldamiseks

Sotsiaalministri määruse „Nõuded ujulatele, basseinidele ja veekeskustele“ eelnõu kohta.

18.06.2025.a.

1. Eesti Spaaliidu kaasamine määruse väljatöötamisse

Kahetsusega peame teatama, et Eesti Spaaliitu määruse käesoleva versiooni väljatöötamisse kaasatud ei ole.

Liidu kohtumine Terviseametis toimus novembris 2004 kui arutlusel oli eelnõu eelmine versioon ning ettepanekud selle redaktsiooni arutamisel ei sisaldanud praeguses eelnõus peamiselt väljatoodud punkte nagu vetelpääste nõuded ja teised veepuhastustehnoloogiad.

2. Tulenevalt senisest praktikast klientide kaebuste ja kohtuvaidlustega, palume eelnõus väljatoodud kohmakad sõnastused ümber muuta ja teha tarbijale arusaadavamaks. Määruse eelnõu ja seletuskirja tekstid on mitmes punktis mitmeti tõlgendatavad, mistõttu on ette näha arvestataval hulgal vaidlusi külastajatega. Teadaolevalt kohus tõlgendab määruse ja seletuskirja teksti, seega on õige sõnastuse kasutamine väga oluline.

3. § 2. Nõuded teenusele, ruumidele ja ohutusele

- (1) Tagatud peab olema teenuste ja ruumide ohutus uppumiste, vigastuste ja sisekliimast põhjustatud tervisehäirete ennetamiseks, vee mikrobioloogilise saastumise vähendamiseks ja päästetööde tegemiseks ning see peab hõlmama ...

Ettepanek muuta sõnastust. Arusaamatuks jääb kuidas tagada ohutus ennetamiseks.

4. § 2. (1) 6) teenusekasutajate arvu piiramist

Palume määruse seletuskirjas välja tuua kuidas seda nõuet täita. Ettepanek on teenusekasutajate arvu piirangud kehtestada ettevõtte sisekorra eeskirjadega lähtuvalt basseinide spetsiifikast ja otstarbest.

5. Ujulate ja veekeskuste ruumide põrandad, kus käiakse jalatsiteta, ja basseini ümbritsev käigurada tuleks varustada äravoolutrappidega.

Palume täiendada seletuskirja teksti, et nõue puudutab uute projekteeritavate või kapitaalset ümberehitust läbivatele rajatistele.

6. Vetelpääste nõue: Vetelpääste võimekuse tagamise nõuet tuleb rakendada hiljemalt 1. jaanuaril 2026 (üleminekuajaeg sätestatakse määruse rakendussätetes). Üleminekuajaeg on

vajalik, et tagada teenuseosutajale mõistlik aeg, et oma vetelpääste võimekus üle hinnata ja vajaduse korral rakendada lisameetmeid.

Seletuskiri: Kuidas teenuseosutaja vetelpääste võimekuse loob, on tema enda otsustada ja hinnata vastavalt osutatava teenuse ja basseini eripäradele. Seega ei kohustata teenuseosutajat komplekteerima vetepääste kutsetunnistusega personali, vaid ta peab tagama selle, et tööl olevate inimeste seas on alati keegi, kes oskab ja suudab vajaduse korral sukelduda ka ujula sügavaimasse basseini, et sealt abivajaja välja tuua.

Palume täpsustada kuidas peaks toimuma sellise nõude täitmine ja kontroll. Kas võimekust sukelduda ka ujula sügavaimasse basseini võib hinnata tööandja? Kas oskuse ja suutlikkuse hindamise pädevus on tööandjal? Kui tööandja ütleb, et vastav töötaja on selleks suuteline, siis nii on või peab olema läbitud siiski vastav koolitus? Kui näiteks tööandja on enne töötaja tööle asumist teinud testi mille käigus kontrollib seda, et töötaja on sukeldunud kõige sügavamasse punkti ja sealt nuku (vetelpääste koolitustel kasutatava) välja toonud, siis kas see on oskuse ja suutlikkuse tõendamiseks piisav? Hetkel ei anna seletuskiri mingit selgitust.

7. § 3. Nõuded basseiniveele

(6) Veetemperatuur peab olema koolibasseinis +28 °C kuni +32 °C ja väikelaste basseinis +32 °C kuni +36 °C.

Paljudel veekeskustel on sõlmitud lepingud kohalike omavalitsustega koolilaste ujumistundide läbiviimiseks. Sageli toimuvad koolilaste treeningud ja ujumistunnid spordibasseinides kus ei ole võimalik tagada erinevat temperatuuri basseini eri osades.

Kuna spordibasseinidele ei ole kehtestatud temperatuuri ülem- ja alammäärasid, tekib küsimus treeninggruppide kohta – millised nõuded siis lastele/noortele kes osalevad regulaarselt ujumistreeningutel? Sama küsimus kehtib laste ja noorte kohta, kes soovivad treeningbasseinides suplusega tegeleda. El ole võimalik poolt basseini teha ühe temperatuuriga ja poolt teisega.

Kalev Spas ja Aura Keskuses käivad treenimas Eesti ja maailma tippsportlased ning korraldatakse erinevaid rahvusvahelisi võistlusi, Saksamaal on treening- ja sportbasseinides nõutud temperatuur alates 25 kraadi.

Praeguse eelnõu järgi peame tegema otsuse, kas pakume treeningvõimalusi olemasolevatele tippudele või järelkasvule. Mõlemale pole treeningtingimusi võimalik pakkuda. Kui pole tippe, siis pole järgijaid ja kui pole järgijaid, siis kuidas tekivad tipud?

Palume parandada sõnastust, koolilaste/alaealiste spordibasseinide temperatuurinõuete puudumise kohta.

8. Nõuded basseiniveele § 3. (5) sätestab nitraatiooni sisalduse 20 mg/l võrra suuremana kui on veevõrgust võetaval veel. Nõue võiks olla sätestatud sarnaselt joogiveele kehtiva nõudega kuni 50 mg/l, sest suurte basseinide puhul toimus täitmine palju varem ja pole põhjendatud nitraatiooni sisalduse võrdlemine hetkel veevõrgust määratava väärtusega.

9. Nõuded basseinivee kontrollimisele § 4 lõiked 3 ja 4 sätestavad teenusepakkujatele kohustuse määrata vee kvaliteedi näitajaid kõikides veesüsteemides kolm korda päevas ja dokumenteerida need taasesitamist võimaldaval viisil. Kuna määruse muudatuste eesmärk on teenusepakkujatele suurema vastutuse ja vabaduse andmine, siis võiks jääda veekvaliteedi kontrolli kohustus sarnaselt praegusele 3 korda päevas ja dokumenteerimise kohustus üks kord päevas. Reeglina ei muutu basseinivee kvaliteet väga kiiresti ja dokumenteerimise vähendamine 2/3 võrra võimaldaks ressursse säästlikumalt kasutada.
10. § 4. Nõuded basseinivee kontrollimisele
(Seletuskiri) Lõikes 5 sätestatakse, et kui basseinivesi ei vasta nõuetele, selgitatakse kohe välja veekvaliteedi nõuetele mittevastavuse põhjused ja rakendatakse vajalikke meetmeid. Mittevastavusest teavitatakse Terviseametit ja vajaduse korral bassein suletakse. Terviseameti teavitamise nõue sätestatakse ennetaval eesmärgil ehk selleks, et fikseerida kaebus ja seostada see basseinivee kvaliteedi nõuetele mittevastavusega

Palume välja tuua kõrvalekalde suurus või vahemik, mille ulatuses ei pea ettevõtte veel Terviseametit teavitama.

11. §2 lg 1 p.3.

Seletuskiri „Ruumide (sh saunad) temperatuurid ei tohiks olla liiga kõrged ega liiga madalad, sest võivad soodustada kas ülekuumenemist või liigset jahtumist ja külmetamist.“

Millised on liiga kõrged temperatuurid, mida saunas ei tohi olla? Üleüldiselt mõeldakse eestlaste hulgas sauna all ruumi, mis köetakse väga soojaks ja see ongi suuresti vastava ruumi mõte. Üldteada on ka see, et mitmete tervislike eripärade puhul ei ole saunas käimine soovituslik, võib olla isegi ohtlik, aga seda peab inimene enda kohta ise teadma. Kohtades, kus on mitmeid erinevaid saunu, on nii madalate kui kõrgete temperatuuridega saunu, viimaste puhul küünivad temperatuurid tihti ka 100 kraadini, leili visates hetkeks veelgi kõrgemale. Enne sauna sisenemist on vastav teave klientidele vastava ruumi juures olemas ja mõistlik inimene saab teha teadliku otsuse, kas see temperatuur on talle sobilik ja ohutu. Uus määrus loob aga olukorra, kus oleks mõistlik saunade variatiivsus kaotada ja jätta alles ainult mingite temperatuuridega saunad, mille puhul nõ ohutu ja tervislik temperatuuride vahemik on ka määramata. Uue määruse kohaselt tekib olukord, kus inimene (kes oma tervisliku seisundi tõttu ei tohiks kuumas viibida), kui ta läheb sauna, mis talle temperatuuri mõttes ei sobi ja tal tekib seal tervisehäire, saab süüdistada teenusepakkujat selles, et polnud tagatud ohutu temperatuur. Saunade temperatuuride üldsõnaline ja umbmäärane reguleerimine kaotab ära saunade mõtte. Saunade juures on oluline see, et enne vastavasse ruumi sisenemist oleks isikul olemas ruumi kohta oluline teave, et ta saaks teha valiku. Reeglina see teave on saunade ustel või uste kõrval olemas.

Sama olukord on nn jahutavate ja karastavate ruumidega, mis mitmetel teenusepakkujatel on. On ruume, kus temperatuur on nullilähedane või on lausa miinuskraadid. Need ruumid on mõeldud selleks, et inimestel oleks koht, kus saunatamise vahel ennast jahutada ja ka nõ karastamas käia. Taolised ruumid on küllastajate poolt väga hästi vastu võetud ja need aitavad kehal kuumusest

taastuda ning nõ koos kasutades (kuum saun ja jahe/külm ruum) mõjuvad tervisele hästi (kui ei ole tervisest tulenevaid vastunäidustusi, mida peab inimene ise teadma). Loomulikult on nende ruumide ja muude jahutavate võimaluste puhul ka nõ külmetamise oht, aga see on taas koht, kus külastaja peab ise mõistlik ning enda ja keha eripäradest teadlik olema.

Saunade ja karastuskohtade temperatuure umbmääraselt reguleerides kaob teenuse mõte, ühtlasi tekib arvestatavalt segadust.

Palume muuta sõnastust selliselt, et saunade tegelik temperatuur peab vastama kliendile esitatud teabega määratud temperatuurile.

12. § 2 lg 1

5) atraktsioonide ja nende kasutamise ohutust

Seletuskiri: Näiteks on soovitatav teenuseosutajal tagada see, et liutorudesse ei lubataks korraga minna mitmel inimesel ja oleks olemas teavitustoru kasutamise kohta (nt inimese minimaalne pikkus ja vanus ning kasutamishügieen).

Antud juhul on tegu asjakohatu soovitusena – on mitmeid liutorusid, mis ongi mõeldud vastavaid lisatarvikuid kasutades korraga mitmekesi kasutamiseks. Siinkohal oleks asjakohane soovitada, et teenuseosutaja peab tagama selle, et liutorusid kasutatakse sihtotstarbeliselt ja vastavalt tootja poolt ette nähtud juhistele.

13. § 2 lg 1

2) libisemis- ja vigastusohu vähendamist

Seletuskiri: Senini ei ole Eestis kehtestatud eriregulatsiooni, mis sätestaks hõõrdekoefitsiendi nõuded selliste ruumide põrandapindadele nagu saunad, duširuumid, basseiniruumid jne. Selle tulemusena võidakse nendes ruumides kasutada odavaid ja kvaliteedinõuetele mittevastavaid ehitusmaterjale, mis on libedad ning põhjustavad kukkumisi ja sellega kaasnevaid traumasid (peapõrutused, selgroovigastused, luumurrud), mis omakorda suurendavad haiguspäevade arvu ja ravikulutusi.

Põrandate libeduse määramisel vajab selgitamist, siis kuidas mõõdetakse hõõrdekoefitsienti. Kui inimene jookseb või kõnnib, siis on need ju erinevad. Kas ta on paljajalu või jalanõudes. Ka alla keskmise hinnaga plaat võib vastata ette antud nõuetele ja vastupidi.

Palume seletuskirja teksti muuta arusaadavamaks. Vajalike materjalide kasutamiseks veekeskustes on tehnilised näitajad mida tuleb kasutada. Olemasolev sõnastus ei anna vaidluste tekkimisel mingit lahendust kui odav on odav ja kas seda võib kasutada.

14. Seletuskiri: Muudatus: vetelpääste võimekuse tagamise nõue

„Vetelpääste võimekuse tagamine kõikides ujulates ja veekeskustes suurendab teenusekasutaja jaoks teenuse kasutamise ohutust ning võimaldab saada vajaduse korral kiiresti esmaabi. 2023. aastal registreeriti Eestis kokku 84 veeõnnetust (kõikides veekogudes ja -keskkondades). 2 Terviseameti sihtuuringu „Ujulate terviseohutus“ (2018) andmetel oli kutsetunnistusega vetelpääste olemas vaid 21,5%-l uuritud ujulatest.“

Antud selgitus/võrdlus on ebaadekvaatne ja loob vale arusaama. Kui me räägime vetelpäästest ujulas, siis ka veeõnnetuste puhul tuleb vaadata ujulates (teenusepakkujate juures) juhtunud veeõnnetusi (mille arvestusse ei tohiks minna mh kodubasseinide õnnetused). Kindlasti ei ole korrektne panna ühte võrdlusse kõikides veekogudes juhtunud õnnetused ja ujulate vetelpääste võimekuse olemasolu. Samuti peaks veeõnnetuste ja vetelpääste võimekuse hindamisel kasutama ühte aastat. Kui ujulate sihtuuringu tulemused on aastast 2018, siis peaks ka ujulates juhtunud õnnetuste võrdlusnumber olema aastast 2018. 2023. aasta olukord ujulates võib vetelpääste võimekuse osas olla hoopis teistsugune, kui oli aastal 2018.

Palume see segadusttekitav tekst seletuskirjast välja võtta või asendada võrreldavate andmetega.

Lugupidamisega,

Aire Toffer

Juhatuse esimees

Eesti Spaaliit

Aire.toffer@estonianspas.eu

Tel. 50784020